Samen versnellen

- Uitgangspunten voor kwaliteitsverhoging -

1. De handen ineen

Het ROC Leiden, ID College, het ROC Mondriaan en het Nova College slaan de handen ineen om de kwaliteit van het opleidingsaanbod in de Leidse regio sterk en blijvend te verhogen. Zij doen dit vanuit hun publieke verantwoordelijkheid om studenten en bedrijven een aantrekkelijk perspectief te bieden. Deze niet-vrijblijvende samenwerking heeft geleid tot een 'transitie-verklaring' die door alle betrokken ROC's is getekend, ondersteund door de voorzitter van de MBO-raad. Het is nu zaak om afspraken in concrete activiteiten om te zetten, en versneld aan de slag te gaan met het verbeteren van de kwaliteit van het opleidingsaanbod van het ROC Leiden. ID College en ROC Leiden nemen hiertoe in nauwe samenwerking het initiatief, vanuit een gedeelde visie op het onderwijs en de onderwijskwaliteit. Een visie die wordt gekenmerkt door kleinschaligheid, individuele begeleiding van de student, hechte samenwerking met het afnemende bedrijfsleven, en samenhang in de onderwijsprogrammering.

2. Versnelling noodzakelijk

De kwaliteit van het Leidse onderwijsaanbod moet sterk en versneld worden verbeterd. Dit veronderstelt focus op de kwaliteit van het opleidingsaanbod en keuzes. Welk opleidingsaanbod past bij de economische structuur van de regio en welke opleidingen zullen moeten worden afgestoten of overgeheveld? Deze focus wordt gevonden door de opleidingen in kleinschalige MBO Colleges te organiseren die op domeinen zijn georiënteerd. Elk domein wordt aangestuurd door een domeindirecteur, die wordt ondersteund door onderwijskundige teamleiders. Elke teamleider 'bedient' maximaal 300 tot 500 studenten. Dit zorgt voor herkenbaarheid en maatwerk terwijl tegelijk de eenheid en samenhang tussen de domeinen en colleges geborgd wordt. Dit model is leidend voor ID College én het ROC Leiden, en zal aan de basis staan voor de versnelde kwaliteitsverbetering van het opleidingsaanbod.
Het ROC Leiden zal zijn opleidingsaanbod structureren langs MBO Colleges die aansluiten bij de economische structuur van de regio. Hierbij wordt gedacht aan:

- MBO College Zorg;
- MBO College Welzijn;
- MBO College Techniek & ICT;
- MBO College Zakelijke Dienstverlening;
- MBO College Hospitality;
- MBO College Sport en Veiligheid;
- Entree-opleiding.

Binnen de colleges zal het maatwerk worden geleverd waaraan student en afnemend werkveld behoefte hebben, zonder dat de samenhang tussen de MBO Colleges in sturing en visie op de programmering en onderwijskundige visie verloren gaat.

Dit betekent dat sommige opleidingen gefaseerd worden afgestoten of overgeheveld aan andere ROC's, terwijl in andere opleidingen juist extra zal worden geïnvesteerd. Om snelheid in dit traject te maken, wordt aangesloten bij de analyse van de kwaliteit van het opleidingsaanbod die in het voorjaar 2015 is gemaakt.

3. Afstemming en samenwerking: de transitie-stichting

Het versnellen van de kwaliteitsverbetering vereist een hechte samenwerking tussen het ROC Leiden en ID College. Deze samenwerking kan niet vrijblijvend zijn. Zij vereist 'commitment' van beide besturen. Vanuit deze structurele samenwerking wordt de afstemming gezocht met het ROC Mondriaan en Nova College: de mede-ondertekenaars van de transitie-overeenkomst. Alle betrokken ROC's zijn bereid hun expertise op het gebied van kwaliteitsverbetering ten bate van het ROC Leiden aan te bieden. Eén van de instrumenten zijn de 'peer'-reviews van de betrokken ROC's bij elkaar, waardoor van en met elkaar kan worden geleerd. Tevens
wordt gedacht aan samenwerking met het landelijk orgaan MBObeter en met het landelijk Netwerk Kwaliteitszorg. Mede op deze manier zullen de betrokken ROC's het vertrouwen in het Leidse opleidingsaanbod onder studenten en het afnemend beroepenveld herstellen.

ROC Leiden en ID College hebben besloten om bestuurlijke verantwoordelijkheid te nemen voor de versnelling van de kwaliteitsverbetering. Zij doen dit in de vorm van een tijdelijke stichting, waarin beide Colleges van Bestuur zitting hebben. Deze stichting heeft als statutair doel de kwaliteit van het opleidingsaanbod versneld te verhogen op basis van de uitgangspunten die in dit document zijn geformuleerd.

4. Onderwijsverbetering vanuit ontwerp, inhoud en onderwijsuitvoering

ROC Leiden ambieert een versnelde verbetering van de onderwijskwaliteit. In het voorjaar van 2015 hebben ID College en ROC Leiden gezamenlijk een analyse uitgevoerd bij alle opleidingen ten aanzien van het onderwijsontwerp,
-inhoud en onderwijsuitvoering. Uit dit onderzoek bleek dat er veel overeenkomsten zijn als het gaat om onderwijsvisie en ambitie. Het onderwijsmodel Flex-ID op basis van het 4C/ID-model, dat wetenschappelijk is onderbouwd, werd breed gedragen en als basis geaccepteerd voor een gemeenschappelijk onderwijsmodel. Het biedt duurzaam en degelijk onderwijs en wordt gemaakt in co-creatie met het beroepenveld. De studenten ervaren door deze onderwijsvorm structuur, keuzes, individuele begeleiding, gepersonaliseerd onderwijs en maatwerk. Het ROC Leiden en ID College concluderen dat het mogelijk is op korte termijn de programmering te harmoniseren voor een groot deel van de eerstejaarsgroepen. Daarnaast zijn er kansen voor hogerejaarsgroepen van opleidingen met een kwaliteitsrisico om ook daar versneld tot andere programmering en examinering te komen.

ROC Leiden en ID College besluiten de volledige analyse van april 2015 in januari 2016 opnieuw te herijken. Dit levert een actueel programma van eisen op om opleidingen met ingang van het nieuwe studiejaar (augustus 2016) kwalitatief goed en met een voor de arbeidsmarktregio passend aanbod uit te voeren.

5. Herontwerp van onderwijs op basis van nieuwe kwalificatiedossiers

Op 1 augustus 2016 is landelijk de nieuwe kwalificatiestructuur MBO van kracht. Dat vraagt van alle ROC's in Nederland om de opleidingen aan te passen. ID College en ROC Leiden hebben besloten om dit vanaf januari 2016 in gezamenlijkheid te ontwerpen, conform de nieuwe kwalificatiedossiers en op basis van onderwijsmodel Flex-ID, en het 4C/ID model. Op deze manier worden de opleidingen van ROC Leiden versneld op een kwalitatief hoogwaardig niveau gebracht in lijn met de nieuwe kwalificatiestructuur. Bijkomend voordeel is dat er in de Leidse regio niet door twee ROC's los van elkaar nieuwe opleidingen ontwikkeld en uitgevoerd worden, maar dat dit gezamenlijk wordt opgepakt.

6. Quick wins

Het versnellen van de kwaliteitsverhoging van het opleidingsaanbod is dringend noodzakelijk. ID College en het ROC Leiden hebben zich in de transitie-overeenkomst gecommitteerd om in een periode van drie jaar alle aangeboden opleidingen op het gewenste niveau te brengen.

Gezien de actualiteit en het huidige kwaliteitsniveau ervaren beide ROC's de noodzaak om een versnelling aan te brengen en de eerder afgesproken termijn van drie naar twee jaar terug te brengen.

Zij zullen dit doen in samenhang en afstemming met het ROC Mondriaan en het Nova College. Dit commitment betekent dat ROC Leiden en ID College vormgeven aan een op elkaar afgestemde onderwijsstructuur en onderwijsprogrammering.
Tegen deze achtergrond hebben beide ROC's een aantal 'quick wins' geïnventariseerd:

- beide ROC's zullen per direct uitvoering geven aan een kwalitatief hoogwaardige, gezamenlijke Entree-opleiding;
- de begeleidingsstructuur voor zorgleerlingen van beide ROC's zal zo spoedig mogelijk worden geïntegreerd;
- het ROC Leiden zal de kwaliteit van de examenorganisatie verbeteren door implementatie van de examineringsprocessen van ID College, die hun waarde inmiddels hebben bewezen;
- het kwaliteitsborgingssysteem van ID College zal per direct worden geïmplementeerd bij ROC Leiden. Dit systeem is door de inspectie als positief beoordeeld;
- per direct zal de analyse uit 2015 betreffende de kwaliteit van het opleidingsaanbod van beide ROC's worden herijkt. Deze herijking zal leiden tot een op de arbeidsmarkt en economische structuur afgestemd opleidingsaanbod, waarin geïnvesteerd zal worden. Tevens zal deze exercitie een inventarisatie opleveren van af te stoten /over te dragen opleidingen.

De realisatie van deze 'quick wins' zal al op zeer korte termijn een zichtbare kwaliteitsverbetering opleveren. Binnen de eerder genoemde termijn van twee jaar zal de kwaliteit over de gehele linie worden verbeterd.

7. Onderwijsverbetering via gestandaardiseerde onderwijsprocessen

Van grote invloed op de onderwijskwaliteit is de docent en het docententeam. Docententeams hebben ruimte nodig om zich te kunnen richten op het geven van onderwijs en begeleiding. Deze ruimte ontstaat door het goed inregelen van schoolorganisatorische zaken. Een goed rooster, een helder intakeproces en een eenduidige examinering zijn voorbeelden van processen die structuur en orde brengen in het onderwijs en die van grote invloed zijn op de onderwijskwaliteit. ID College heeft de processen vanaf 2011 gestandaardiseerd, dit heeft mede bijgedragen aan een toegenomen studenttevredenheid en een aanzienlijke stijging van het jaarresultaat en diplomarendement.

In voorjaar 2015 vergeleken ROC Leiden en ID College hun processen. ROC Leiden ziet veel voordelen in het uniformeren en optimaliseren van haar processen in lijn met die van ID College. Er zijn drie processen naar voren gekomen waarmee de onderwijskwaliteit met voorrang verbeterd wordt. Dit zijn: instroomprocessen, studieloopbaanbegeleiding en examinering.

- ***Instroomprocessen***

Een zorgvuldige intake vergroot de kans op studiesucces. ID College hanteert hiervoor een persoonlijk intakegesprek, een drijfverentest en persoonlijk plaatsingsadvies. ROC Leiden neemt dit proces over.

- ***Studieloopbaan-begeleiding***

Een student heeft persoonlijke begeleiding nodig gedurende de opleiding. Een studieloopbaan-begeleider adviseert over personalisering van het leertraject en hij adviseert bij ontwikkelingsvraagstukken. Studievoortgang en beroepshouding staan centraal, alsmede toekomstig arbeidsperspectief en zorgbehoefte. ROC Leiden en ID College hebben hun begeleidingssysteem deels geharmoniseerd en verdere optimalisatie van het proces staat voor 2016 gepland, inclusief de zorgstructuur.

- ***Examinering***

De kwaliteit van de examinering wordt mede bepaald door de inrichting van de examenorganisatie. Een objectief toezicht op examenactiviteiten in de lijnorganisatie is noodzakelijk. ID College heeft vanaf 2013 het examenproces herijkt. Elke opleiding kent een uniform examenplan, er is een strikte scheiding tussen toetsing en examinering, er hebben geen managers zitting in de examencommissies en de kwaliteitsborging is ingeregeld. ROC Leiden neemt dit proces en de organisatiestructuur in 2016 over.

8. Versterking kwaliteitszorgsystemen

ID College kent een sterke PDCA-cyclus (plan, do, check, act) op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Er wordt gewerkt met een koersdocument, kaderbrief, meerjarenplannen, afdelingsplannen en teamplannen. De voortgang op deze plannen wordt gemonitord in kwartaalgesprekken en jaarlijks vindt evaluatie en bijstelling plaats. Jaarlijks vinden tevredenheidsonderzoeken plaats onder studenten, medewerkers en bedrijfsleven. Daarnaast worden audits uitgevoerd op onder andere de uitvoering van onderwijs en examinering. ROC Leiden neemt een interne auditor aan en richt een interne auditpool op conform de structuur van ID College.

ROC Leiden neemt dit proces, de procesinrichting en het instrumentarium over.

9. Afsluitend

ROC Leiden en ID college geven gezamenlijk vorm aan de transitiestichting. Hiertoe wordt een projectorganisatie met leden van beide scholen ingericht, onder verantwoordelijkheid van de transitiestichting. Een goede afstemming met de lijnorganisatie is hierbij noodzakelijk. Werkveld, docenten en studenten zijn betrokken bij de vormgeving van de verandering.

Onderwijskwaliteit verhogen en borgen is de ambitieuze en tegelijkertijd reële doelstelling van de transitiestichting, waar de beide ROC's zich bestuurlijk aan committeren.

ROC Leiden

R. Winter,
voorzitter College van Bestuur

ID College

O. Jelsma,
voorzitter College van Bestuur